

Před první lekcí

Učitel by si měl předem ujasnit, do jaké míry, kdy a při jakých příležitostech bude mluvit česky a kdy zprostředkovacím jazykem. Náš názor je, že učitel se má snažit mluvit pouze česky s tím, že v určitých, jasně oddělených úsecích lekce může vysvětlit např. gramatiku zprostředkovacím jazykem (například řekne: I'll explain this in English: ...) Naprostá většina lekce by však měla proběhnout v češtině. Nevadí, že studenti nebudou rozumět všemu. Zároveň by však měl učitel důsledně dbát na používání jasných a přehledných českých pokynů (čtěte, poslouchejte, pište...), doprovázených ze začátku vysvětlujícím gestem a vždy slovem prosím. Složitější zadání cvičení a principy her může učitel rovněž vysvětlovat česky, ovšem s tím, že pro lepší pochopení vždy napíše příklad na tabuli nebo ho předvede ho sám, případně i pantomimicky.

Učitel by si měl předem rozmyslet, zda si chce se studenty tykat nebo vykat. Obecně platí, že je dobré, když si student s učitelem vyká a studenti si mezi sebou tykají. Tak se procvičí oba způsoby oslovení. Výhodou také je, že pokud si později studenti s učitelem začnou tykat, projdou si tak podobný proces seznámení jako Češi (neznámému člověku přece nejdřív vykáme, a teprve pak si nabídneme tykání). Navíc se tak zabrání tomu, aby si studenti mysleli, že tykání neznámému člověku je zdvořilé a přátelské (to je problém hlavně anglicky mluvících studentů).

Učitel by si měl předem rozmyslet, zda a do jaké míry bude používat nebo naopak akceptovat obecnou češtinu.

Učitel by si měl předem rozmyslet, jakým bude psát písmem (tiskacím, psacím... apod.). Pozor: někteří cizinci neumí české psací písmo číst a je pro ně třeba psát takto: Abcdeefgh...

Učitel by se měl předem rozhodnout, zda bude při každé lekci psát na tabuli datum (hlasitě vyslovované: Dneska je patnáctého první) a stručný plán lekce v (maximálně pěti) bodech, který vždy na začátku probere se studenty a pak postupně odškrťává.

Oboje doporučujeme!

Učitel by měl pracovat s poslechy – bez nich je učebnice nepoužitelná. Všechny texty v učebnici jsou nahrány v přirozeném řečovém tempu. Zásadně odmítáme myšlenku, že by z výukových důvodů měli herci v nahrávkách mluvit pomaleji. To by bylo nepřirozené a studentům by to velmi ztěžovalo nácvik této dovednosti. Doporučujeme však samozřejmě, aby v případě nepochopení učitel pouštěl nahrávku studentům víckrát.

Pokud učitel učí ve třídě, rozvěsí před první lekcí na dobře viditelné místo doplňkové materiály. Pro začátečníky především doporučujeme viditelně vyvěsit (např. nad tabulí) tzv. školní fráze, které se nacházejí v učebnici na str. 4 pod názvem komunikace ve škole a které umožní již od začátku základní dorozumění v češtině. Dále by ve třídě měly být vyvěšeny modely konjugace a čísla. Po ruce může být také mapa České republiky. Lze také vyvěsit tabulku deklinace (pro začátečníky postačí v singuláru), která se nachází v Příloze na str. 66.

Učitel by měl při výuce maximálně využívat Pracovní sešit, který se je součástí učebnice (s barevně odlišenými stránkami). Všimněte si, že jednotlivé části Pracovního sešitu označené velkými písmeny abecedy (A, B, C atd.) odpovídají stejně označeným oddílům v rámci lekcí a usnadňují tak orientaci v probírané látce.

Učitel by měl vést studenty k tomu, aby při studiu aktivně využívali samostatnou gramaticko-lexikální Přílohu učebnice Čeština expres ve svém jazyce. Její praktickou součástí jsou nejen podrobná gramatická vysvětlení, ale i slovníčky k jednotlivým lekcím (respektive stranám), přehled nahrávek, klíč ke cvičením a souhrnný slovník, který se nachází na konci Přílohy,

Doporučenou souhrnnou pomůckou pro studenty je i čtyřstránková brožura Česká gramatika v kostce, kterou najdete v seznamu vydaných publikací